

การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4

The Evaluation of Health Promotion School Project at Watpromlok School
under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4

พิมพ์ชนก ศรีวิลัย¹, รัฐพร กลิ่นมาลี²

Pimchanok Sriwilai¹, Rattaporn Klinmalee²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนิน และด้านผลผลิต ของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยประยุกต์ใช้การประเมินตามรูปแบบ CPO กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมิน คือ ผู้บริหารโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการเป็นแบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม และแบบสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ,ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ข้อมูล (data analysis)

ผลการดำเนินงานโครงการ

1. ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ พบว่า การจัดสรรทรัพยากรของโรงเรียนเอื้อต่อสุขภาพของนักเรียน งบประมาณ และบุคลากรโรงเรียนวัดพรหมโลกให้การสนับสนุนโครงการเป็นอย่างดีโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ พบว่า การวางแผนการดำเนินงานโครงการและปรับปรุงโครงการโดยรวม อยู่ในระดับมาก
3. ผลผลิตของโครงการ พบว่า ความสำเร็จของการดำเนินโครงการ การดำเนินโครงการตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 10 องค์ประกอบ โดยรวม อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การประเมินตามรูปแบบ CPO, การประเมินโครงการ, โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

¹ นักศึกษาปริญญาโท นักศึกษาปริญญาโท คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email : 6355701051@nstru.ac.th.com

¹ Education Faculty Nakhon Si Thammarat Rajabhat University Email : 6355701051@nstru.ac.th.com

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช Email : rattaporn_kli@nstru.ac.th

² Education Faculty Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Email : rattaporn_kli@nstru.ac.th

Abstract

This independent study aims to access the Context. Assessing the import factor process evaluate the outcome and to assess the impact of Project for student's Health Promotion at Watpromlok School under Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4 by applying the CPO Model. The samples in this research were 17 teachers, 200 students and 200 parents. The assessment tools were interview, questionnaires and group discussion. The statistics used for data analysis were mean, standard deviation and data analysis.

1. The context finding about the personnel, resource, budget of the health promotion school project, were totally suitable at the upper level.

2. The process finding showed that, planning, management, and checking project points at the upper level.

3. The output finding showed the success of the project towards: the opinion to the 10 functions, of the standard health promotion, school project was at the upper level.

Keywords: CPO model, Project evaluation, Health promotion school

1. บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2560 เกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้านซึ่งการศึกษาทั้งปวงโดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีวินัย ภูมิใจในชาติ สามารถเชี่ยวชาญได้ตามความถนัดของตน และมีความรับผิดชอบต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติ ซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดจุดหมายไว้ว่า “มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดีมีปัญญา มีความสุข และมีศักยภาพในการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ” และได้กำหนดจุดหมายที่ถือเป็นมาตรฐานการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข มีสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ

จากการศึกษาเอกสารข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนวัดพรหมโลก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เป็นสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับอนุบาล – ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (ขยายโอกาส) มีนักเรียนแต่ละปีการศึกษาประมาณ 200 คน เป็นโรงเรียนที่ต้องรับนักเรียนที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ในเขตพื้นที่ทุกคน สภาพโดยรอบโรงเรียนเป็นชุมชนแออัด สภาพครอบครัวส่วนใหญ่เป็นครอบครัวหย่าร้างนักเรียนส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับญาติพี่น้อง หรือผู้อุปการะ ทำให้ไม่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้านสุขภาพอนามัยและการเรียนเท่าที่ควร เมื่อนักเรียนมีปัญหาทางด้านจิตใจ หรือด้านร่างกาย มีการเจ็บไข้ได้ป่วยก็ไม่มีทุนทรัพย์ในการจ่ายค่ารักษาพยาบาลและไม่มีคนในครอบครัวให้การช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ อดทนต่อความเจ็บป่วยจนถึงวันเปิดเรียนเพื่อขอयरักษาหรือขอรับบริการจากครูพยาบาลโรงเรียน ทำให้เกิดปัญหาตามมา ได้แก่ ปัญหาการขาดเรียน ปัญหาการหนีเรียน ปัญหาการมีพฤติกรรมเสี่ยงเกี่ยวกับเพศปัญหาการสูบบุหรี่ ปัญหาการพนันฟุตบอล ปัญหาการติดเกมออนไลน์ ฯลฯ จากรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาโรงเรียนวัดพรหมโลก (SAR) ในการรายงานสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนวัดพรหมโลกมีสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำหรือไม่ผ่านเกณฑ์การวัดและประเมินผล เพื่อเป็นการเฝ้าระวังปัญหา ผู้วิจัยในฐานะหัวหน้างานอนามัยโรงเรียน มีหน้าที่รับผิดชอบและให้การดูแลสุขภาพนักเรียนโดยตรง เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวที่เกิดกับนักเรียน จึงคิดหาแนวทางการจัดโครงการที่นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้ศึกษาแนวความคิด รูปแบบ และผลการคิดวิเคราะห์จากงานวิชาการและงานวิจัยต่าง ๆ พบว่า โครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นโครงการที่สามารถนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพนักเรียนได้อย่างดียิ่งเพื่อให้โรงเรียนวัดพรหมโลก เป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาสุขภาพ ควบคู่ไปกับการเรียน

จากการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน คณะกรรมการดำเนินงาน โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งประกอบไปด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน องค์กรชุมชน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ได้ทราบถึงสภาพปัญหาด้านสุขภาพของนักเรียน จึงได้ประสานร่วมมือกันในการพัฒนา และส่งเสริมสุขภาพผู้เรียน ดังนั้นจึงได้จัดทำโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพขึ้น ผู้ทำโครงการได้ศึกษาค้นคว้า หลักการแนวคิดทฤษฎีต่างๆ เพื่อเป็นข้อมูล และกำหนดรูปแบบการประเมินโครงการให้สอดคล้อง ตามหลักการของกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงศึกษาธิการ (กรมอนามัย, 2548) โดยนำแนวคิด การประเมินตามรูปแบบ CPO ตามแนวคิดของ เยาวดี รามชัยกุล วิบูลย์ศรี ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ส่วนใหญ่ ๆ ที่เกี่ยวข้องซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่องตามลำดับ คือ 1. ปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการ (Context) 2. กระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ (Process) และ 3. ผลผลิตของโครงการ (Output) โดยมีคำย่อว่า CPO Model ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้บริหารโรงเรียนทราบถึงผลการดำเนินโครงการ สามารถ นำไปเป็นข้อมูลในการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุง พัฒนาและดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามเป้าหมายและผลที่คาดหวัง ได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลตามเกณฑ์มาตรฐาน การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เพื่อประเมินผลกระทบทางสุขภาพของนักเรียนหลังสิ้นสุดโครงการว่ามี คุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ดี เก่งและมีความสุข

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลกสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 โดยประเมินใน 3 ด้าน คือ

- 2.1. ด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลก
- 2.2. ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลก
- 2.3. ด้านผลผลิตของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลก

3. ระเบียบวิธีวิจัย

3.1. ประชากร ที่ใช้ในการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินกำหนดกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง (Purposive Select) ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 1 คน กรรมการสถานศึกษา 5 คน ครู 17 คน นักเรียน 200 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 และผู้ปกครอง 200 คน

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1. แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารและกรรมการสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นการสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เกี่ยวกับด้านบริบท ด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อม ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินงาน และด้านประเมินผลผลิต ผู้ประเมินเป็นผู้สัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.2.2. แบบสอบถามความคิดเห็นจากครู นักเรียน และผู้ปกครอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อความถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นการถามความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โดยใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) ของลิเคิร์ต (Likert; อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) มีข้อให้เลือกตอบ 5 ระดับ 3. การสนทนากลุ่มสำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – 6 และ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3 แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสนทนากลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้สนทนากลุ่ม ตอนที่ 2 เป็นแบบสนทนากลุ่มแสดงความคิดเห็นที่มีต่อการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ เกี่ยวกับการประเมินด้านผลผลิต นำเครื่องมือที่สร้างขึ้น

เสนอผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเหมาะสมของข้อคำถาม เครื่องมือ โดยผู้เชี่ยวชาญ พบว่า คำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์การประเมิน แล้วนำแบบประเมินที่ได้มาจัดพิมพ์อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินโครงการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1. ผลการประเมินปัจจัยพื้นฐานด้านภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ของโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลก พบว่า

4.1.1 การดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีการคัดเลือกบุคลากรที่มีสมรรถภาพเพียงพอ และเหมาะสมกับการสนับสนุนการดำเนินงาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมสุขภาพหรือคณะทำงาน ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร

4.1.2 การดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีการเตรียมความพร้อมด้านการวัสดุอุปกรณ์ ตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ มีความเพียงพอและเหมาะสม โดยเฉพาะสถานที่ที่ใช้ในการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ มีการปรับปรุงและเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เพียงพอกับความ ต้องการซึ่งประกอบด้วยครู นักเรียน ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข และผู้แทนองค์กรในชุมชนในสัดส่วน ที่กำหนดตามเกณฑ์การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และมีผู้นำนักเรียนส่งเสริมสุขภาพในโรงเรียน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่

4.1.3 การดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพมีการเตรียมความพร้อมด้านการจัดสรร งบประมาณตามโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ และงบประมาณยังไม่เพียงพอ ควรหาแหล่งเงินทุนเพิ่มเติม

4.2. ผลการประเมินกระบวนการปฏิบัติ (Process Evaluation) ระหว่างดำเนินของโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียนวัดพรหมโลก พบว่า

4.2.1 การวางแผนโครงการ ซึ่งมีการประชุมกรรมการสถานศึกษา ครู เพื่อรับทราบคำสั่ง บทบาทหน้าที่ของผู้มีส่วนร่วม การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรในการดำเนินโครงการ การ จัด สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาพและความปลอดภัย เพื่อให้เกิดความสะอาด/สวยงามที่เอื้อต่อสุขภาพ รวมไปถึง ความปลอดภัยที่เอื้อต่อสุขภาพ การให้บริการทางด้านสุขภาพ และจะต้องมีการประเมินโครงการเพื่อค้นหาสิ่ง ที่ยังไม่ได้ดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐาน

4.2.2 การดำเนินโครงการ ซึ่งดำเนินโครงการจะต้องทำตามตามแผนงานที่ได้กำหนดไว้มีการนิเทศ/ ติดตามโครงการเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อสรุปผลโครงการเมื่อเสร็จสิ้นโครงการและ การประเมินโครงการ

4.2.3 การปรับปรุงโครงการและการประเมินผลโครงการ จะมีการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและ ปัญหาของโครงการ เพื่อการปรับเปลี่ยนและแต่งตั้งคณะกรรมการของโครงการ ติดตามความก้าวหน้าของ โครงการ โดยประเมินความสำเร็จของโครงการ เพื่อแก้ไขและการตรวจสอบข้อบกพร่องในการดำเนินงาน อย่างสม่ำเสมอ โดยการนิเทศ กำกับ ติดตาม จะเป็นการสร้างขวัญกำลังใจในการดำเนินงานโครงการ

4.2.3.1 ในการวิเคราะห์ด้านกระบวนการ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลการควบคุมการบริหารโครงการ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการ การดำเนินโครงการ การปรับปรุง และการประเมินผลโครงการ ครู จำนวน 10 คน นักเรียน จำนวน 9 คน และผู้ปกครอง จำนวน 90 คน ได้จากการสอบถาม เพื่อการ ประเมินผลการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนวัดพรหมโลก

4.3 ผลการประเมินผลผลิต (Output Evaluation) ของโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพโรงเรียน วัดพรหมโลก พบว่า ครูมีความคิดเห็นด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.52$) นักเรียนมีความคิดเห็น ด้านผลผลิตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) ผู้ปกครองมีความคิดเห็นด้านผลผลิตอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1. ด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมโครงการ โดยภาพรวมมีความพร้อมของวิธีการดำเนินการตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียนวัดพรหมโลกทราบถึงความสำคัญและให้การสนับสนุนเป็นอย่างดีและอย่างต่อเนื่อง ทำให้มีความพร้อมของวิธีการดำเนินการและมีความเพียงพอ สามารถนำไปใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของ สุชีรา ศิวะเรืองไชย (2561) ได้ทำการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนวัดนาคนิมิต สำนักงานเขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก พบว่าในด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมโครงการ บุคลากร ครูอนามัยมีประสบการณ์และเข้าใจโครงการอย่างเพียงพอ ความรู้ของครูอนามัย งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในโครงการ สำหรับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขมีความเพียงพอสำหรับการดำเนินโครงการ และสอดคล้องกับผลการประเมินของสมเกียรติ ยาโพทนัน (2561) ได้ทำการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านโนน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 2 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีความสอดคล้องระหว่างด้านปัจจัยพื้นฐานด้านสภาวะแวดล้อมโครงการ ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของชุมชน และด้านงบประมาณ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

5.2. ด้านกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินโครงการ โดยภาพรวมมีการควบคุมการบริหารโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครอง อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะผู้บริหารโรงเรียน กรรมการสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองทราบถึงความสำคัญมีการประเมินความคุ้มค่า การประเมินผลการดำเนินโครงการ และตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ทำให้การควบคุมการบริหารโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเป็นไปอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีธาดู เพียรภูษา (2557) ได้ทำการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาพสินธุ์เขต 3 พบว่าจากการประเมินความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ประธานคณะกรรมการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ผู้ปกครอง และนักเรียน ด้านกระบวนการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้รับผิดชอบโครงการ ได้แสดงความคิดเห็นว่าทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพและสอดคล้องกับผลการประเมินของ จันทิมา บุญอนันต์วงศ์และนัชพน ฤทธิ์คำรพ (2563) ได้ทำการรายงานประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสระบุรี พบว่า ผู้บริหารและครูที่เข้าร่วมกิจกรรมมีความพร้อมในการดำเนินโครงการมีการแต่งตั้งคณะกรรมการแต่ละฝ่ายมีความเหมาะสมกับความสามารถและการดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และการดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามที่กำหนดไว้

5.3. ด้านผลผลิต โดยภาพรวมมีความสำเร็จของการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ประกอบด้วย 1) การดำเนินโครงการตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 10 องค์ประกอบ ตามความคิดเห็นของครู นักเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะมีการประเมินความสำเร็จของโครงการ ด้านผลผลิต ซึ่งประกอบด้วย 1. การดำเนินโครงการตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ จำนวน 10 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. นโยบายของโรงเรียน 2. การบริหารจัดการในโรงเรียน 3. โครงการร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชน 4. การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนที่เอื้อต่อสุขภาพ 5. บริการอนามัยโรงเรียน 6. สุขศึกษาในโรงเรียน 7. โภชนาการและอาหารที่ปลอดภัย 8. การออกกำลังกาย กีฬานันทนาการ 9. การให้คำปรึกษาและสนับสนุน

ทางสังคม 10. การส่งเสริมสุขภาพบุคคลในโรงเรียนผลการดำเนินโครงการเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน การประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ กรมอนามัยของกระทรวงสาธารณสุข สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และตัวชี้วัด ซึ่ง ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1- ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เล็งเห็นความสำคัญให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน จนทำให้เกิดความสำเร็จของโครงการ สามารถนำไปใช้ในการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของทงศักดิ์ โพธิ์เกต (2561) ได้ทำการศึกษารายงานโครงการโรงเรียนส่งเสริมระดับเพชร โรงเรียนบ้านดอนแยง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 4 พบว่า ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ทราบถึงความสำคัญของการส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนและการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียน โดยทุกฝ่ายร่วมกันวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง หาแนวทางพัฒนา กำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน กำหนดกิจกรรมร่วมกันดำเนินงาน และติดตามการประเมินผลและสอดคล้องกับบรรพต ภัคมนตรี (2562) ได้ทำการศึกษากิจกรรมประเมินผลโครงการโรงเรียนรอบรู้ สุขภาพดี มีความสุข ด้านโภชนาการ พ.ศ. 2562 พบว่า ด้านผลผลิตพบว่า โรงเรียนสามารถพัฒนาทั้ง 10 องค์ประกอบไปในทิศทางเดียวกัน แต่ยังไม่ได้มาตรฐานในด้านโครงสร้างโรงอาหาร การตรวจสุขภาพผู้สัมผัสอาหาร การจัดการขยะ การตรวจสอบคุณภาพน้ำดื่มและจัดบรรยากาศในชั้นเรียนให้เกิดพฤติกรรมเรียนรู้ข้อเสนอแนะต่อระดับนโยบาย (กรมอนามัย) ควรมีความรู้และความเข้าใจถึงเนื้อหาในด้านการรักษาสุขภาพ ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องส่งเสริมความรู้ในด้านนี้ในหลักสูตรรอบรู้ลูกเสือและเนตรนารีเพราะสอนการมีวินัยในตนเองอยู่แล้วโดยสนับสนุนอย่างเหมาะสมกับช่วงวัยของเด็ก

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์

โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องเป็นผู้ขับเคลื่อนให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษา นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน ชุมชน และองค์กรในท้องถิ่น โดยมีส่วนร่วมในวิเคราะห์ปัญหา การค้นหาปัญหาที่เกิดขึ้นจริง ใช้เทคนิค การวิเคราะห์ปัญหาที่เหมาะสม ออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมในการส่งเสริมสุขภาพนักเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน และควรเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกโรงเรียน เช่น นักวิชาการสาธารณสุข นักประเมินที่มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะด้านการประเมิน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลจากการประเมินที่แท้จริง และนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาการดำเนินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพของโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะในการประเมินครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพเพื่อเข้าสู่การรับรองเป็นโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเหรียญทอง

6.2.2 ควรศึกษาโครงการที่มีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนและชุมชนเพื่อพัฒนาโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ

6.2.3 ควรศึกษาโครงการพัฒนาสุขภาพนักเรียนที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2548). *คู่มือประเมินโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ พ.ศ.2548*. กรุงเทพฯ : กระทรวงสาธารณสุข
- _____ . (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ : สุริยาสาสน์.
- กลุ่มวิจัยและพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ. (2547). *พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น*.
- จันทิมา บุญอนันต์วงศ์ และนัชพนธ์ ฤทธิ์คำรพ. (2563). รายงานประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสระบุรี. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 14(2), 43-53.
- ถนอมวรรณ อยู่ขำ. (2547). *พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น*.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2540). *การวิจัยทางการวัดผลและประเมินผล*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาสน.
- ทองศักดิ์ โพธิ์เกตุ. (2561). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพระดับเพชร โรงเรียนบ้านดอนแยงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 4. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(10), 286-299.
- รัตนา ดีศาลา. (2563). *การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนวัดกก*.
<http://www.vcharkarn.com/vblog/41853>.
- ระวีวรรณ สุขอุดม. (2560). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชลบุรี. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา*, 187-198.
- ศรีธาดู เพ็ญภูษา, สวัสดิ์ โพธิ์วัฒน์ และสมัคร เยาวกรณ์ (2557). การประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 2(7),143-155.
- สมเกียรติ ยาโพหนั่น (2561). ประเมินโครงการโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ โรงเรียนบ้านโนน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สุรินทร์ เขต 2. (วิทยานิพนธ์.ม. ไม้ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- สุชีรา ศิวะเรืองไชย (2561). *การวิจัยในชั้นเรียน*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรพรรณ ภัคมนตรี. (2562). ประเมินผลโครงการโรงเรียนรอบรู้ สุขภาพดีมีความสุข ด้านโภชนาการ พ.ศ. 2562. *วารสารโภชนาการ*, 55(2), 78-85.
- Stufflebeam, D. L. (1985). *Education evaluation and decision making*. Illinois: F. E. Peacock.
- Worthen, B. R., & Sander, J. R. (1987). *Educational evaluation: Alternative approaches and practical guidelines*. New York: Longman.
- Stufflebeam, Daniel L, & Shinkfield, A J. (2007). *Evaluation Theory, Models, & Application, San Francisco : John Wilwy*.

